

Bærum kommune,
postboks 700, 1304 Sandvika,
post@baerum.kommune.no

Skui 25.5.2022

«Høringsinnspill fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv 2023-2026».

Vi viser til temaplan. for fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv 2023-2026 med anleggsplan lagt ut på høring.

Skui Vel vil gi følgende innspill.

Planen inneholder mye bra og legger vekt på at aktivitet enten det er organisert idrett eller friluftsliv med ferdsel i natur er helsebringende. Aktivitet i nærområdet (100m skoger) og minimalisere transport og bilkjøring er momenter som trekkes frem.

Det som savnes er en endring i forbruket av arealene og fokus på tilrettelegging. Det snakkes om å legge til rette for nok arealer til de foreslåtte aktiviteter. Hvordan en skal ivareta de naturkvaliteter som er en forutsetning for et rikt og helsebringende friluftsliv, savnes et større fokus på.

Anleggsplanen fortsetter fremdeles som om arealene som står til rådighet er uendelige og synes som at planen tar inn over seg at arealene, spesielt arealer med «naturlig natur», er begrenset. En utdyping av dette ville styrket planen.

Når natur er grunnlaget for godt liv og god folkehelse så er det grenser for hvor lite naturlig natur med et høyt biologisk mangfold det kan være igjen før verdien synker og ikke fyller sin funksjon for å ivareta naturkvalitetene. Stadig mer natur blir påvirket av menneskelig aktivitet og blir redusert til en kulisse for aktivitet.

Vi greier ikke å «trylle frem» natur når det ikke er noe igjen, og heller ikke har tilstrekkelig kunnskap til å få det til.

Dersom det bare blir «park natur» og aktivitetstilrettelagt natur igjen blir naturen blir en kulisse – en «grønn løgn».

Når områdene ikke lenger inneholder de naturlige elementene som skal til for opplevelsen og mangfoldet i den naturlige naturtypen opprettholdes vil verdien som rekreasjonsområde også reduseres.

Naturlig natur er basert på natur som får utviklet seg uten påvirkning av mennesket.

Om vi fjerner natur og og så prøver å restaurere natur ,så er det ikke det «naturlig natur» før om mange hundre år.

Vi har ikke nok kunnskap om mosaikken av naturtyper som har fått utvikle seg på egenhånd over flere 1000 år. Kunnskapen vi har, blir ofte ikke brukt.

Grunnvannsspeilet har gitt mikrohabitatet som er følsomme for endringer ved terrenginngrep, Drenering, påfylling av stein etc. påvirker naturen, og opprinnelige arter forsvinner. Området kan fortsatt «se grønt ut», men de opprinnelige naturtyper og mangfoldet er borte.

Anleggsplanen gir en oversikt over prosjekter og tiltak. Største delen av anleggsplanen gjelder idrett og spesiell tilrettelegging for forskjellige idretter. Friluftslivet har et annet behov for anlegg. Generelt er det behov for mindre tilrettelegging. Angående bruk er det vel så viktig med

Side 1 av 3

turmål. F.eks en gapahuk eller bålplass om det ikke er typisk markahytte/møtested i nærheten. For å anspore til friluftsliv trenges ikke «veier» i marka, det fjerner heller opplevelsesverdien av å ferdes i natur.

Vi vil spesielt kommentere et tiltak som berører Skui vels område.

Anleggsplanen: Post 75 «Helårs turvei i Vestmarka

Prosjektet er Bærum kommunes forslag til etablering av en turvei i marka basert på sprengstein som bærelag som skal tåle marktrykket av skogsmaskiner etc. Markaloven legger opp til at prosjekter i Marka skal gi minst mulig fotavtrykk. Det argumenteres med preparering på lite sne og turvei i marka under barmarksesongen. Dette prosjektet ligger i en annen ende av skalaen for fotavtrykk i marka, som f.eks. en skiløype tilrettelegges ved rydding og små terrenginngrep, Denne type skogsveier må bygges etter spesifikke standarder i skogsveiforskriften alt etter hvilke aktivitet som skal foregå på veien fra bruk av traktor til tømmerbiler med vogntog. Det synes ikke som Bærum kommune har fanget opp forskjellen i spennvidde i landskapsinngrep mellom en enkel tursti/turvei og en vei for tømmertransport.

Prosjektet ble initiert av et forslag om å bruke lokal kortreist sprengstein fra Kattås vannverket. Imidlertid er det som tas ut på Kattås kvalitetstein som i sin helhet skal til Franzefoss for knusing. Den skal ikke dumpes i Marka, men brukes til egnede spesifikke formål. Annen stein må i så fall kjøpes tilbake. Argumentet om kortreist stein har derfor forsvunnet.

Området i Vestmarka har allerede mye veier og inngrep som gjør at summen av enkelttiltakene og enkeltobjektene sett i et helhetsperspektiv for en mark som skal forvaltes til beste for alle - også for kommende generasjoner. Argumentasjonsrekken for prosjektet resulterer bare i bit for bit nedbygging av markas naturkvaliteter. Ref. langsiktige følgeeffekter av tiltak.

Naturmangfoldlovens føringer, verken til «føre var prinsippet» eller «samlet belastning» kan vi ikke se er implementert i vurderingen av prosjektet.

Hva fremmer folkehelsen?

Er det rask/enkel fremkommelighet eller opplevelsen?

Er det hastighet eller er det gode naturopplevelser i marka?

Tiltaket kan betegnes som en «motorvei» i marka, dvs fremkommelighet og hastighet er viktigst.

Naturopplevelseskvalitet er viktig for den psykiske helsen!

Får en god naturopplevelse ved å gå langs en «motorvei» i marka? Forskning viser at det gjør en ikke!

Det er «naturlig natur» med variasjon i vegetasjon, fuglesang og dyreliv mv. som bidrar til at folk søker inn i marka for naturopplevelsen.

Naturen er under hardt press og utfordringen blir hvordan forvalter en naturen fremover til beste for både natur og brukere?

Dette turveiprojektet bidrar til fragmentering og oppstyking. I tillegg til oppgraving og masseutskifting av selve traseen vil vegetasjonen og trær i en kantsone forslagsvis ca. 2-5m på begge sider tynnes eller fjernes.

Etter **Markaloven** kan en ikke ødelegge natur for å tilfredsstille idrett og friluftsliv.

Det er naturen som skal forvaltes ikke motorveier i marka. Neste generasjon vil kunne ønske å tilbakeføre natur ved å fjerne veier i Marka, men det er ikke enkelt å gjenskape «opprinnelig natur».

Naturmangfoldloven med samlet belastning er ikke vurdert. På makronivå er naturen allerede overbelastet. Tiltak som dette vil bidra til å overbelaste naturen.

Det er kommunen som har ansvar for å gjøre analyser om natur og forvalte naturkvaliteter til beste for neste generasjon.

Prosjektet er ikke etterspurt eller initiert av hverken idrettsorganisasjoner, friluftsliv eller natur- eller kulturvern. Vestmarka har allerede mye veier og det er ikke behov for flere.

Oppsummert:

- Ikke etterspurt hverken av idrett, friluftsliv, natur- eller kulturvern organisasjoner.
 - Initiert av Bærum kommune for å bruke kortreist sprengstein. Dette er ikke lenger tilfelle. Sprengsteinen må isåfall kjøpes. Dette er imidlertid stein som kan brukes til langt bedre samfunnsnyttig formål.
 - Transportvei for skogsmaskin og lastbærer. men store strekninger har allerede nærliggende vei.
 - Naturmangfoldet blir taperen. Det er ikke redegjort for hvordan vei i kanten på Semsmåsan og Jongsmyr vil påvirke myrene, som det sies tvert imot skal restaureres. Gupumyr fylles derimot opp enda mere i stedet for å bli restaurert.
 - Friluftsliv og folkehelse blir taperen pga redusert naturopplevelse og tap av «naturlig natur».
 - Øker klimagassutslipp. Anlegget medfører økt utslipp ved at det bygges og den permanente veien gir et årvisst tap av reduksjon i CO₂ opptak.
- Dvs: Prosjektet reduserer ikke tap i artsmangfold eller reduksjon av klimagassutslippet.

KONKLUSJON:

Vurderingen av prosjektet tilsier at man ikke kan bruke midler på noe som er:

- I direkte konflikt med overordnet målsetting for klima og naturmiljø samtidig som:
- Det ikke er behov.
- Det er ikke godgjort at fordelene er større enn ulempene – tvert imot! Ref Markaloven.
- I tillegg kommer kommunes dobbeltrolle som både forslagstiller og som skal føre tilsyn ved å påse at Markaloven følges, noe som i dette prosjektet blir svært problematisk.
Ref Markaloven.

Vi anmoder om at prosjektet tas ut av Anleggsplanen.

15 mill. kr. kan benyttes på svært mange bedre og mer etterspurte prosjekter sett både fra idrett, friluftsliv og naturvern.

Vedlegg: Skui Vels uttalelse til «Høring og offentlig ettersyn - Helårs turveitrasé i Vestmarka, planID 2019008 Datert Skui 6.4.2022.

Med vennlig hilsen

Skui vel

Morten Heldal Haugerud, *Sign*

leder

c/c

Statsforvalteren i Oslo og Viken
Naturvernforbundet i Oslo og Akershus
Naturvernforbundet i Bærum
Bærum Natur- og Friluftsråd
Bærum Elveforum
OOF/FNF
DNT/Bærum Turlag
Asker og Bærum Historielag
Tanum Vel
Bærum Velforbund